

**PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**PASVALIO MARIJAUS KATILIŠKIO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
2020 METŲ FINANSINIO (TEISĖTUMO)
AUDITO ATASKAITA**

2021 m. balandžio 12 d. Nr. A- 2

Pasvalys

Su audito ataskaita galima susipažinti
Pasvalio rajono savivaldybės interneto puslapyje
adresu www.pasvalys.lt

Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba – biudžetinė įstaiga, prižiūrinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Kontrolės ir audito tarnyba teikdama pastebėjimus ir rekomendacijas siekia didinti viešojo sektoriaus efektyvumą ir jo kuriamą naudą rajono bendruomenei, skatinti atskaitingumą, į rezultatus ir žmonių poreikius orientuotą valdymą, Savivaldybės turto, finansų valymo ir kontrolės sistemų pažangą.

Auditą atliko: Ilma Paliukėnaitė

Audito ataskaita pateikta: Pasvalio Mariaus Katiliškio viešajai bibliotekai, Pasvalio rajono savivaldybės Merui, Pasvalio rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriui.

Turinys

PAGRINDINIAI FAKTAI	4
ĮŽANGA	5
AUDITO REZULTATAI.....	7
1. ATASKAITŲ RINKINIŲ VERTINIMAS.....	7
1.1. Finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų netikslumų....	7
1.2. Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys reikšmingais atžvilgiais yra teisingas.....	10
2. LĖŠŲ IR TURTO NAUDOJIMO VERTINIMAS	11
3. KITI PASTEBĖJIMAI	12
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS.....	13
PRIEDAI.....	15

PAGRINDINIAI FAKTAI

32

- tiek yra įstaigos padalinių

66

- tiek yra darbuotojų Įstaigoje

729.7 tūkst. Eur

- tiek asignavimų Įstaiga panaudojo 2020 m.

1 811.4 tūkst. Eur

- tiek Savivaldybės turto Įstaiga valdė 2020 m. pabaigoje

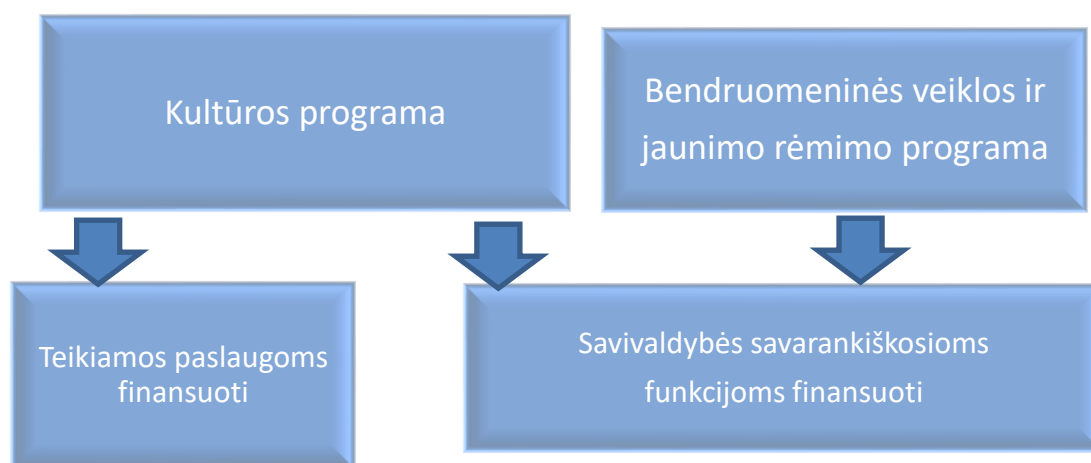
IŽANGA

Informacija apie audituojamą subjektą

Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka (toliau – Įstaiga) kultūros, švietimo ir informacijos įstaiga, kaupianti ir sauganti universalų savivaldybės bendruomenės poreikius tenkinantį dokumentų (knygų, periodinių leidinių, rankraščių, natų, mikrokopijų, garsinių, regimųjų, kartografinių, vaizdinių, elektroninių, skaitmeninių ir kitu būdu informaciją pateikiančių) fondą, teikianti gyventojams informacijos ir viešosios interneto prieigos paslaugas, vykdanči kraštotyros, sociokultūrinės edukacijos, skaitymo skatinimo, informacinio raštingumo ir kitas su bibliotekų veikla susijusias neformaliojo švietimo programas ir projektus.

Įstaiga yra biudžetinė įstaiga, vykdo dvi Kultūros ir Bendruomeninės veiklos ir jaunimo rėmimo programas, kurios yra finansuojama dviejų šaltinių.

1 pav. Įstaigos vykdomos programos finansavimo šaltiniai

Audito tikslas ir apimtis

Vykdydami Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹, Biudžeto sandaros įstatymą² ir Vietos savivaldos įstatymo³ reikalavimą prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai, atlikome Įstaigos 2020 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, lėšų bei turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais atitikties vertinimo auditą.

Įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Pasvalio rajono savivaldybės taryba. Audituojamu laikotarpiu įstaigai vadovauja direktorė Danguolė Abazoriuvienė, buhalterė dirba Biruta Baronienė.

¹ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 30 str. 1 d.;

² Biudžeto sandaros įstatymas, 2000-07-11 Nr. VIII-1821, 37 str. 3 d.;

³ Vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 27 straipsnio 1 dalis ir 9 dalies 7 punktą;

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁴ ir Tarptautinius audito standartus⁵. Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausomos nuomonės dėl Įstaigos 2020 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, lėšų ir turto naudojimo pareiškiamos audito išvadoje. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“ (14 psl.)

Ši audito ataskaita yra išvadų, teikiamų Savivaldybės tarybai dėl pateiktų tvirtinti Savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo sudėtinė dalis.

Įstaigos vadovybės kompetencija

Įstaigos vadovo, kaip asignavimų valdytojo teisės ir pareigos apibrėžtos Biudžeto sandaros įstatyme⁶.

Finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių rengimo, pasirašymo, pateikimo ir paskelbimo reikalavimai, už kurių laikymąsi atsakingi Įstaigos vadovas ir buhalteris, nustatyti Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme⁷.

Įstaigos vadovo ir buhalterio teisės ir pareigos Įstaigos buhalterinės apskaitos organizavimo ir tvarkymo srityje apibrėžtos Buhalterinės apskaitos įstatyme⁸.

Įstaigos vadovo ir buhalterio kompetenciją finansų valdymo srityje detalai apibrėžia Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės⁹.

Buhalterinė apskaita turi būti tvarkoma pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (toliau – VSAFAS), o III lygiui priskirti finansinių ataskaitų rinkiniai rengiami viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje (toliau – VSAKIS). Už buhalterinių įrašų teisingumą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka atsako vyriausiasis buhalteris (buhalteris) <...>, kurie tvarko ūkio subjekto apskaitą¹⁰.

Įstaigos vadovo ir buhalterio kompetencija vidaus kontrolės sukūrimo ir užtikrinimo srityje apibrėžta Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatyme¹¹.

⁴ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (2012-06-28 įsakymo Nr. V-171 redakcija su vėlesniais pakeitimais);

⁵ Tarptautinės buhalterių federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <http://www.lar.lt/new/page.php?514>);

⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 2000-07-11 Nr. VIII-1821 (aktuali redakcija) 2, 5, 6, 7, 29, 32 str.

⁷ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (aktuali redakcija).

⁸ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas 2001-11-06 Nr. IX-574 (aktuali redakcija).

⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-05-25 įsakymas Nr. 1K-170 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių patvirtinimo“ (su visais pakeitimais).

¹⁰ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas 2001-11-06 Nr. IX-574(aktuali redakcija) 11 str. 1 d.

¹¹ Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas, 2002-12-10 Nr. IX-1253, 2, 4, 5, 6, 7 str.

AUDITO REZULTATAI

Audito metu audituojamam subjektui pateikėme 3 raštus¹² su pastebėjimais, kurie turėjo įtakos 2020 m. Įstaigos finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų teisingumui bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumui.

1. ATASKAITŲ RINKINIŲ VERTINIMAS

1.1. Finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų netikslumų

- 12-ojo VSAFAS 5 p. nuostatomis Kilnojamoji kultūros vertybė – į Kultūros vertybių registrą įrašyta kilnojamoji vertybė, nacionalinis publikuotų dokumentų archyvinis fondas, kurį siekiama išsaugoti kaip kultūros paveldą, bibliotekos fondas, apimantis senus, retus ir ypač vertingus spaudinius ir rankraščius, kitus senus vertingus dokumentus, muziejų fondo vertybė, išskyrus biologinį turtą. Įstaigoje patvirtinta¹³ Rankraštyno fondo dokumentų komplektavimo, apskaitos, tvarkymo, saugojimo ir naudojimo tvarka, kurios 3 p. nustatyta, rankraščių fondas – dokumentų, susiformavusių fizinio asmens ar įstaigos veiklos metu, visuma arba dalis, turinti istorinę, mokslinę, kultūrinę ar kitokią išliekamąją vertę ir saugoma neterminuotai. Bibliotekos 2019 metų veiklos ataskaitoje pateikta informacija, kad Įstaiga 2019 metais papildė 11 873 dokumentais įstaigos rankraštyną. Įstaigoje rankraštynas apskaitomas ne atskiroje buhalterinėje sąskaitoje 1207 „Kilnojamosios kultūros vertybės“, o bibliotekos fonde sąskaitoje 12094 „Bibliotekos fondas“. Įstaiga atsižvelgė į audito metu pateiktas pastabas, 2020-12-31 Dokumentų įkainojimo komisijai pateikęs aktą 13 119 vnt. už 113 119 Eur rankraščių dokumentų apskaitė sąskaitoje 1207 „Kilnojamosios kultūros vertybės“. Finansinės būklės ataskaitoje kilnojamųjų kultūros vertybių likutis neparodo tikrosios šio turto vertės, nes Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos apskaitoje 13 119 vnt. vertybių užregistruota ne tikraja, o simboline vieno euro verte. Negalime patvirtinti Įstaigos Finansinės būklės ataskaitos straipsnių Kilnojamosios kultūros vertybės (A.II.7) – 13.1 tūkst. Eur, Finansavimo sumos (D) – 13.1 tūkst. Eur, Tikrosios vertės rezervas (F.II.1.) teisingumo.
2. Vadovaudamiesi teisės aktais viešojo sektoriaus subjektai apskaitos duomenis turi pagrįsti turto ir įsipareigojimų inventorizavimo duomenimis¹⁴. Inventorizacija turi būti atlikta laiku, išsaugoti inventorizavimo duomenys, apskaitoje užregistruoti teisingi jos rezultatai, turto perteklius ir neišieškoti trūkumai. Vadovaujantis Inventorizacijos taisyklių¹⁵ 10.1. punkto nuostatomis, subjektai inventorizuoja turtą ir įsipareigojimus rečiau, nei nurodyta Taisyklių 7 ir 8 punktuose, kai taikomas kituose teisės aktuose nustatytas kitoks inventorizacijos atlikimo laikas ir (arba) periodiškumas. Bibliotekų fondo apsaugos nuostatų 29 p. nustatytas bibliotekų fondų patikrinimo atlikimo periodiškumas¹⁶, o

¹² Kontrolės ir audito tarnybos raštai „Dėl audito metunustatytų klaidų ir neatitikimų“ 2020 m. lapkričio 25 d. Nr. 100, 2021 m. sausio 5 d. Nr. KS-1 ir 2021 m. kovo 24 d. raštas Nr. KS-40 „Dėl kitų paslaugų sąnaudų apskaitos

¹³ 2017-12-20 Nr. V-118, 2020-12-31 Nr. V-96

¹⁴ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 19 str. 9 p.

¹⁵ LRV nutarimas 1999-06-10 Nr. 719 (su vėlesniais pakeitimais)

¹⁶ „29.1. viso fondo patikrinimas, kurio metu fonde saugomi dokumentai, apimant ir informaciją apie išduotų dokumentų fizinius vienetus, yra sutikrinami su inventorizacijos knyga. Rekomenduojama viso fondo patikrinimą kas 5–7 metai atlikti bibliotekose, turinčiose iki 15 tūkstančių fizinių vienetų dokumentų fondus,

Įstaigos direktorius Įstaigos aprašo 28 p. nustatė, kad bibliotekos fondo patikrinimai atliekami kas 5-7 metai – padaliniuose, turinčiuose iki 15 tūkst. fizinių vienetų fondus; kas 10-15 metų – turinčiuose nuo 15 iki 50 tūkst. fizinių vienetų fondus.

Įstaigoje kiekvienais metais planuojami atlikti bibliotekų fondo patikrinimai padaliniuose numatomi Metiniame įstaigos veiklos plane. Informacija apie atliktus bibliotekos fondo patikrinimus per einamuosius metus pateikiama Veiklos ataskaitoje. Analizuojant planuotus ir atliktus bibliotekos fondų patikrinimus, nustatyta, kad:

- patikrinimai neatlikti įstaigos skyriuose – Saugykloje, Jono Mikelinso bibliotekos skyriuje, Rankraštyno fonde, Prancūzų asociacijos fonde;
- patikrinimai atliekami nesilaikant nustatyto periodiškumo – bibliotekos fondo inventorizacija neatlikta 13 metų Joniškėlio m., 9 metai – Mikoliškio k., 16 metų – Bibliotekos Periodikos ir meno skaitykloje, 15 metų – Bibliotekos Metodikos fonde, 13 metų – Krašto kultūros fonde, 11 metų – Bibliotekos vaikų erdvė ir informacijos skaitykla ir t.t.
- patikrinimai padaliniuose atliekami maksimaliu leistinu periodiškumu, kas 7 metai (Nairių k., Jurgėnų k., Kraštų k., Meškalaukio k., Saločiai, Vaškai)
- ne visais atvejais suplanuoti bibliotekų fondo patikrinimai einamaisiais metais yra atliekami (planuoti bibliotekų fondo patikrinimai neatlikti 2017 m. - Vaškų k. 2018 m. - Kraštų k., Meškalaukio k., Valakėlių k.);
- suplanuoti patikrinimai neatliekami kelis metus iš eilės.

Įstaiga atsižvelgė į teiktas pastabas dėl bibliotekos fondų netinkamos inventorizacijos ir raštu (2021-01-28 Nr. (6.8.) ISD-38) informavo, kad direktoriaus įsakymu 2021 m. sausio 25 d. Nr. V-7 patvirtintas Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos ir padalinių fondų 2021-2026 metų tikrinimo planas, kuriame surašyti laiku neatlikti fondų patikrinimai ir numatomi tikrinti fondai.

Kasmetinės inventorizacijos metu neatliktos turto inventorizacijos Diliauskų, Ustukių ir Valakėlių kaimo bibliotekose dėl darbuotojų ligos arba bibliotekoje nesant darbuotojo, dėl įstaigos patalpose atliekamo remonto: neinventorizuota nematerialiojo turto už 37,1 tūkst. Eur, ilgalaikio materialiojo turto už 2,4 tūkst. Eur, naudojamo ūkinio inventoriaus už 147,5 tūkst. Eur.

Negalime patvirtinti Įstaigos Finansinės būklės ataskaitos straipsnių Kitas ilgalaikis materialusis turtas (A.II.9), Finansavimo sumos (D.) teisingumo.

3. Įstaigos veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje Kitų paslaugų sąnaudos (buhalterinė sąskaita 8712) apskaityta 41 119.09 Eur. Nustatyta, kad įstaiga į Kitų paslaugų sąnaudas neteisingai apskaitė 23 607.93 Eur sąnaudų, kurios vadovaujantis 11-ojo VSAFAS 12.13 punkto nuostatomis¹⁷ nepriskiriamos šioms sąnaudoms. Įstaiga Kitų paslaugų sąnaudų straipsnį padidino 23 607.93 **Eur**, tuo tarpu kitus sąnaudų straipsnius sumažino:

- 203.68 Eur komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudas (buhalterinė sąskaita 8704), nepriskirdami geriamojo vandens įsigijimo sąnaudų, pagal 11-ojo VSAFAS 12.3 punkto nuostatas¹⁸;

turinčiuose 15–50 tūkstančių fizinių vienetų fondus – kas 10–15 metų; turinčiuose 50–100 tūkstančių – kas 15–20 metų;

29.2. dalies fondo patikrinimas, kurio metu padalinių fondas sutikrinamas su inventoriaus knyga, atliekamas tik bibliotekose, turinčiuose daugiau kaip 100 tūkst. fizinių vienetų fondą, taip pat keičiantis bibliotekos materialiai atsakingiems asmenims bei esant ypatingoms aplinkybėms.“

¹⁷ „12.13. kitų paslaugų sąnaudos – įvairių kitų paslaugų (pavyzdžiui, reklamos, vertimo, konsultavimo paslaugų, turto vertinimo paslaugų, teisinių paslaugų, mokslinių, statistinių ir panašaus pobūdžio tyrimų, mokėjimų už kredito įstaigų teikiamas paslaugas, prenumeratos, turto, išskyrus transporto priemones, draudimo ir panašiai) pirkimo sąnaudos;“

¹⁸ „12.3. komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudos – komunalinių paslaugų, įskaitant šildymą, vandentiekį ir kanalizaciją, elektros energiją, šiukšlių išvežimą, ir ryšių – telefoninių pokalbių, interneto paslaugų, jų įdiegimo, pašto siuntimo ir panašios sąnaudos, kurių turi viešojo sektoriaus subjektai, vykdydami savo veiklą;“

- 181.50 Eur transporto sąnaudas (buhalterinė sąskaita 8706), nepriskirdami transporto paslaugų sąnaudų, pagal 11-ojo VSAFAS 12.5 punkto nuostatas¹⁹;
 - 3 857.41 Eur paprastojo remonto ir eksploatacijos sąnaudas (buhalterinė sąskaita 8708), nepriskirdami ūkinio inventoriaus, nematerialiojo, ilgalaikio materialiojo turto, patalpų, įrangos ir įrenginių palaikymo, atnaujinimo, eksploatacijos, paprastojo remonto sąnaudų, pagal 11-ojo VSAFAS 12.7 punkto nuostatas²⁰.
 - 326.34 Eur sunaudotų atsargų savikainos sąnaudas (buhalterinė sąskaita 8710), nepriskirdami medžiagų įsigijimo (gėlės, kava, arbata ir t.t.) sąnaudomis pagal 11-ojo VSAFAS 12.9 punkto nuostatas²¹;
 - 500 Eur kitos pagrindinės veiklos sąnaudas (buhalterinė sąskaita 8713), nepriskirdami piniginių prizų Mariaus Katiliškio skaitymų nugalėtojams sąnaudų pagal 11-ojo VSAFAS 12.14 punkto nuostatas²²;
 - 18 539 Eur sumažino nematerialiojo turto įsigijimą (buhalterinė sąskaita 115), nepripažindami virtualaus Mariaus Katiliškio atminimo kambario, informacinio-educacinio terminalo Krašto galerijoje dëlionės „Mūsų kraštas“, interaktyvaus žemėlapio sukūrimo sąnaudų nematerialiojo turto įsigijimo išlaidomis. Atitinkamai, sumažintas veiklos rezultatų ataskaitos Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos (B.II) straipsnis bei Finansinės būklės ataskaitos straipsnio Nematerialusis turtas (A.I.) likutis.
4. Įstaiga darbuotojams priskaičiuotų ir išmokėtų materialinių pašalpų sąnaudas 4 249 Eur klaidingai apskaitė darbo užmokesčio sąnaudų sąskaitoje (buhalterinė sąskaita 8701), nesivadovauta 24-ojo VSAFAS 22.1 punkto nuostatomis²³, todėl veiklos rezultatų ataskaitos darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos padidintos (eil. B.I.), o socialinių išmokų sąnaudos (B.X.) ta pačia suma sumažintos.
5. Atleidžiant darbuotoją Darbo kodekso 56 straipsnio 1 dalies 4 punkto pagrindais, jam išmokama 1 ar 2 (priklausomai nuo darbo santykių trukmės) darbuotojo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka. Jei įstaigoje yra darbuotojų, pasiekusių įstatymų nustatytą senatvės pensijos amžių ir įgijusių teisę į visą senatvės pensiją dirbant šioje įstaigoje, turėtų būti apskaičiuotas ir užregistruotas atidėjinys šių darbuotojų išeitinėms išmokoms mokėti. Jei įstaigoje nėra žinoma ir

¹⁹ „12.5. transporto sąnaudos – viešojo sektoriaus subjekto nuosavybės, patikėjimo teise valdomų, naudojamų pagal nuomos arba panaudos sutartis automobilių degalų, nuomos, eksploatacijos, remonto, transporto draudimo, parkavimo, apsaugos sistemos (signalizacijos) įrengimo ir kitos panašios sąnaudos, taip pat kompensacijų darbuotojams, naudojantiems netarnybinius automobilius tarnybos reikmėms, trečiųjų šalių suteiktų transporto paslaugų sąnaudos (įskaitant taksi paslaugų sąnaudas), išskyrus standarto 12.4 papunktyje nurodytas komandiruočių sąnaudas, kai transporto paslaugos perkamos iš trečiųjų šalių arba mokama kompensacija degalų įsigijimo ir automobilio nusidėvėjimo išlaidoms padengti;“

²⁰ „12.7. paprastojo remonto ir eksploatacijos sąnaudos – viešojo sektoriaus subjekto ūkinio inventoriaus, nematerialiojo turto, patalpų, turimos įrangos bei įrenginių ir kito ilgalaikio materialiojo turto ir (arba) atitinkamo nuomojamo ar pagal kitas sutartis, pagal kurias perduodamos turto valdymo ir (arba) naudojimo, ir (arba) disponavimo juo teisės, turimo turto, jei 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“ (toliau – 19-asis VSAFAS) nenurodyta kitaip, išskyrus transporto priemones, palaikymo, atnaujinimo, eksploatacijos, paprastojo remonto sąnaudos, tarp jų tokiam remontui sunaudotos medžiagos ir kitos panašios sąnaudos;“

²¹ „12.9. sunaudotų atsargų savikaina – parduotos produkcijos, prekių ar kitų atsargų savikaina, atiduotų naudoti atsargų (medikamentų, aprangos ir patalynės, spaudinių, kitų prekių) nurašymo sąnaudos;“

²² „12.14. kitos pagrindinės veiklos sąnaudos – kitos viešojo sektoriaus subjekto pagrindinės veiklos sąnaudos, nepriskiriamos prie išvardytų sąnaudų grupių (pavyzdžiui, stipendijos, narystės mokesčiai ir kita).“

²³ 22.2. prie socialinių išmokų sąnaudų priskiriamos išmokos darbuotojui:

22.2.1. esant sunkiai materialinei būklei, mirties ir kitais atvejais;

22.2.2. žalos dėl profesinės ligos atlyginimo išmokos;

22.2.3. išmokos įvykus nelaimingam atsitikimui ir panašiai;

negalima pagrįstai tikėtis, kiek pensinio amžiaus sulaukusių darbuotojų ateinančiais metais pateiks prašymus išeiti iš darbo, apskaičiuota suma turėtų būti pripažinta ilgalaikiu atidėjiniu. Atidėjinius reikėtų skaičiuoti nuo tada, kai darbuotojas sulaukia pensinio amžiaus²⁴. Registruojant atidėjinius, tarp jų – ir susijusius su darbo santykiais, vadovaujamosi 18-uju VSAFAS.

Įstaigoje yra keturi pensinio amžiaus darbuotojai, o vienam darbuotojui pensinis amžius sueis 2021 metais, bet atidėjiny (9.3 tūkst. Eur) jų išeitinėms išmokoms 2020 metais nebuvo apskaičiuotas ir užregistruotas. Įstaiga nesilaikė Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo bei 2-ojo VSAFAS reikalavimų, kad finansinių ataskaitų informacija turi išsamiai ir teisingai rodyti viešojo sektoriaus subjekto turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto būklę.

1.2. Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys reikšmingais atžvilgiais yra teisingas

6. Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys sudaromas taikant pinigų principą. Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitoje pateikiama viešojo sektoriaus subjekto išlaidų arba lėšų sąmata, pagal ją gauti biudžeto asignavimai arba teisės aktuose nustatytos lėšos ir jų panaudojimas pagal vykdomas programas, valstybės funkcijas, ekonominę klasifikaciją ir pagal finansavimo šaltinius.

Biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo aiškinamajame rašte paaiškinamos biudžeto išlaidų sąmatų nevykdymo priežastys, taip pat pateikiama papildoma reikšminga informacija, nenurodoma biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo ataskaitose.

Kitus žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų formų ir jų sudarymo tvarkos reikalavimus viešojo sektoriaus subjektams nustato finansų ministras.

Finansų ministras patvirtino²⁵ valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesnioji lygio biudžeto vykdymo ataskaitų formas ir jų rengimo taisykles.

Įstaigos biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys parengtas vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų apskaitą.

Reikšmingų pažeidimų ar iškraipymų apskaitant Savivaldybės lėšas ir sudarant biudžeto vykdymo ataskaitas nenustatyta.

²⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos rekomendacija, [https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/2020-03-10%20atidejiniu_isaiskinimas\(1\).pdf](https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/2020-03-10%20atidejiniu_isaiskinimas(1).pdf)

²⁵ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

2. LĖŠŲ IR TURTO NAUDOJIMO VERTINIMAS

7. Įstaigos Pareigybių sąraše patvirtintos dvi C lygio pareigybes – vairuotojas ir sandėlininkas, kurioms pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas nustatomas pagal Darbo apmokėjimo įstatymo 4 priedą. Nuo 2020 m. sausio 1 d. įstatymo 4 priedu (redakcija 2019-12-05 Nr. XIII-2606) nustatyti padidinti koeficientų dydžiai, lyginant su ankstesniais metais galiojusiais dydžiais (minimalus koeficiento dydis atsižvelgiant į profesinio darbo patirtį nuo 4,0 iki 4,08). Įstaigos darbuotojams nustatytas 3,61 ir 3,6 pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas. Šiems darbuotojams nuo 2020-01-01 nebuvo pakeistas ir nustatytas pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas pagal galiojančius teises aktus, todėl darbo užmokesčio 2020 metais apskaičiuota per mažai.

Įstaiga atsižvelgė į nustatytus pažeidimus ir raštu (2020-12-23 Nr. (6.8.) ISD-405) pateikė dokumentus pagrindžiančius pažeidimo ištaisymą t.y. direktoriaus įsakymus dėl pareiginės algos pastoviosios dalies padidinimo ir darbo užmokesčio perskaičiavimo darbuotojams.

8. Darbo apmokėjimo įstatymo 9 str. 3 d. nuostatomis, biudžetinės įstaigos darbuotojo pareiginės algos kintamoji dalis gali būti nustatyta priėmimo į darbą metu, taip pat darbuotojui grįžus iš vaiko priežiūros atostogų, atsižvelgiant į darbuotojo profesinę kvalifikaciją ir jam keliamus uždavinius, tačiau ji negali būti didesnė kaip 20 procentų pareiginės algos pastoviosios dalies ir negali būti mokama ilgiau kaip iki to darbuotojo kito kasmetinio veiklos vertinimo. Darbo apmokėjimo įstatymo 14 str. 5 d. nuostatomis, jeigu, priėmus į pareigas biudžetinės įstaigos darbuotojus, išskyrus nacionalinių ir valstybinių kultūros ir meno įstaigų atlikėjus, iki einamųjų kalendorinių metų pabaigos lieka mažiau kaip 6 mėnesiai, jiems metinės veiklos užduotys, siektini rezultatai ir jų vertinimo rodikliai einamiesiems kalendoriniams metams gali būti nenustatomi.

Įstaigos direktorius, priimdamas į darbą personalo administratorių (2019-09-03 darbo sutartis Nr. 352), neskyrė kintamosios dalies, nenustatė veiklos užduočių, nevertino 2019 metų veiklos, tačiau įsakymu²⁶ nuo 2020 m. vasario 1 d. skyrė kintamąją dalį (5 proc.) darbuotojui.

Įstaiga negalėjo ištaisyti pažeidimo dėl neteisėtai nustatytos kintamosios dalies, nes darbuotojas, kuriam buvo nustatyta kintamoji dalis įstaigoje nebedirba.

9. Įstaigos vadovas, suteikdamas darbuotojams mokymosi atostogas, įsakymo preambulėje nurodo negaliojantį Savivaldybės tarybos sprendimą (2003-09-17 Nr. 221). Savivaldybės taryba 2019 m. lapkričio 27 d. sprendimu Nr. T1-233 „Dėl mokymosi atostogų suteikimo ir apmokėjimo“ patvirtino naujas mokymosi atostogų suteikimo ir apmokėjimo nuostatas. Įstaigos darbuotojams už suteiktas mokymosi atostogas virš 10 dienų apmokėta neteisingai, neatsižvelgiant į pasikeitusio teisės akto nuostatas.

Įstaiga atsižvelgė į nustatytus pažeidimus ir raštu raštu (2020-12-23 Nr. (6.8.) ISD-405) informavo, kad darbuotojams užmokestis už mokymosi atostogas perskaičiuotas pagal teisės aktų reikalavimus bei pateikti tai pagrindžiantys dokumentai.

10. Įstaigai raštu (2021-01-05 Nr. KS-1) teikėme pastebėjimus
- dėl direktoriaus įsakymu patvirtinto Pasvalio Mariaus Katiliškio bibliotekos fondo apsaugos tvarkos aprašo²⁷, kuris neatitiko Bibliotekos fondo apsaugos nuostatų, patvirtintų LR Kultūros ministro įsakymu²⁸;

²⁶ Įsakymas 2020 m. sausio 31 d. Nr. P-11

²⁷ 2020 m. vasario 7 d. Nr. V-16

²⁸ 2010 m. spalio 6 d. Nr. IV-499

- dėl Įstaigoje nenustatytos išsamesnės bibliotekų fondų patikrinimo (inventorizacijos) tvarkos, kurią numato Inventorizacijos taisyklių 4 punktas, todėl neaišku, kokie bibliotekų fondo patikrinimo metodai naudojami įstaigoje (rankinis ar automatizuotas) ir kita patikrinimo atlikimo eiga;
- įsakymuose dėl bibliotekų fondų inventorizacijos atlikimo nenurodomų privalomų reikalavimų pagal Inventorizacijos taisyklių 13 punkto nuostatas;
- dėl bibliotekų fondų suskirstymo į vienetus pagal 12-ojo VSAFAS 15-16 punktų nuostatas.
- dėl nereglamentuoto darbuotojo siuntimo į komandiruotę LR teritorijoje vienai darbo dienai įforminimo;
- dėl išsamesnių įsakymų apie darbuotojo komandiravimą rengimo;

Įstaiga į pastebėjimus atsižvelgė, direktoriaus įsakymu (2021-01-20 Nr. V-5) patikslino Bibliotekos fondo apsaugos tvarkos aprašą pagal teisės aktų reikalavimus; numatė išsamesnę bibliotekos fondų inventorizavimo tvarką; įsakymuose dėl bibliotekų fondų patikrinimo nurodo privalomus dalykus; direktoriaus įsakymu (2021-01-05 Nr. V-2) reglamentavo bibliotekų suskirstymą į vienetus; patvirtinta nauja redakcija Tarybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo tvarka (2021-01-25 Nr. V-8), kurios 6-9 punktuose nustatyta darbuotojų siuntimo į komandiruotę LR teritorijoje vienai darbo dienai įforminimas; papildė (2021-01-25 Nr. V-9) Mobilios bibliotekos ir tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo Pasvalio Mariaus Katiliškio viešojoje bibliotekoje taisyklių 6 p, dėl įsakymuose nurodomų dalykų;

3. KITI PASTEBĖJIMAI

11. Ankstesnių auditų metu²⁹ teikėme pastebėjimus dėl esamos Įstaigos struktūros, kuri neleidžia efektyviausiu būdu įgyvendinti Įstaigai keliamų tikslų ir uždavinių ir racionaliai panaudoti turimus išteklius, rekomendavome ją tobulinti. Įstaigos direktorius pateikė informaciją, kad parengė Pasvalio rajono bibliotekų tinklo optimizavimo programą 2013-2017 metams ir pateikė Pasvalio rajono savivaldybės tarybai svarstymui, tačiau iki šiol sprendimai dėl Įstaigos veiklos optimizavimo nėra priimti.

Įstaiga raštu (2020-12-23 Nr. (6.8.)ISD-405) informavo, kad atsižvelgus į demografinę situaciją ir ieškant efektyvesnių ir kokybiškesnių būdų aptarnauti skaitytojus, siekiant nepalikti gyventojų be knygų ir periodinių leidinių, skaitmeninio ir medijų informacinio raštingumo mokymų bei kitų jiems reikalingų paslaugų, bibliotekos darbuotojų iniciatyva 2019 metais aprašyti bibliotekų veiklų procesai, parengtas procesų žemėlapis ir paruoštas Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos strateginis planas 2021–2025 metams (direktoriaus 2020-12-30 įsakymas Nr. V-93) bei Bibliotekų tinklo ir veiklos 2021-2025 metų optimizavimo programos analizė.

12. Savivaldybės administracija įsigijo ir visoms savivaldybės biudžetinėms įstaigoms perdavė naudotis dokumentų valdymo sistemą „Kontora“. Atliekant auditą nustatyta, kad įstaigoje nepilnai išnaudojama turima dokumentų valdymo sistema ir neužtikrinamas efektyvus dokumentų valdymas, nes sistema naudojama tik dokumentų registravimui.

Įstaiga raštu informavo, kad direktoriaus 2021-01-05 įsakymu Nr. V-1 personalo administratorė įpareigota į DVS Kontora kelti gautų, siunčiamų dokumentų, įsakymų ir registruojamų sutartčių pilnus tekstus PDF formatu.

²⁹ 2013 m. balandžio 8 d. audito ataskaita Nr. A-7; 2014 m. balandžio 2 d. audito ataskaita Nr. A-15

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Rekomendacijos numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Numatomi veiksmai	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data
1.	Užtikrinti, kad kilnojamosios ir kitos vertybės būtų įvertintos ir apskaitytos tikrąją verte (žr. ataskaitos 1 pastebėjimas).	Patvirtinti Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos Rankraštinų dokumentų įvertinimo tikrąją verte 2021–2025 metų planą, jį keisti atsiradus naujoms aplinkybėms (keičiantis teisės aktams, darbuotojams, esant laikinam darbuotojų nedarbingumui bei kitoms svarbioms priežastims). Rankraštinus dokumentus (įskaitant ir gautus einamaisiais metais) vertinti ir apskaityti vadovaujantis patvirtintu Rankraštinų dokumentų įvertinimo tikrąją verte 2021–2025 metams planu (su visais vėlesniais pakeitimais), teisės aktais, reglamentuojančiais kilnojamųjų vertybių įvertinimą ir apskaitą.	Rankraštinų dokumentų įvertinimo tikrąją verte planą patvirtinti iki 2021 m. gegužės 1 d. Plane numatytus rankraštinus, įskaitant ir gautus einamaisiais metais, dokumentus įvertinti ir apskaityti tikrąją verte kasmet iki einamųjų metų pabaigos. Visus dokumentus įvertinti ir apskaityti iki 2025 metų pabaigos. Infomuoti per 15 kalendorinių dienų po plano patvirtinimo. Informuoti apie rankraščių įvertinimą ir apskaitą – per 15 kalendorinių dienų pasibaigus einamiesiems metams.
2.	Užtikrinti, kad bibliotekų fondų inventorizacija būtų atliekama pagal teisės aktų reikalavimus ir nustatytu periodiškumu (žr. ataskaitos 2 pastebėjimas).	Fondus kasmet tikrinti laikantis Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos direktorės 2021 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. V-7 patvirtino Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos ir padalinių fondų 2021–2026 metų tikrinimo plano bei inicijuoti plano pakeitimą atsiradus naujoms aplinkybėms (keičiantis teisės aktams, darbuotojams, perkeliant fondą į kitas patalpas, naikinant fondą ar sukuriant naują).	Metinius fondų patikrinimus atlikti iki einamųjų metų gruodžio 15 d., Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos ir padalinių fondų 2021–2026 metų tikrinimo planą įgyvendinti iki 2026 metų pabaigos. Per 15 kalendorinių dienų pasibaigus ataskaitiniams laikotarpiams.
3.	Sąnaudas apskaityti vadovaujantis 11- -jo VSAFAS nuostatų (žr. ataskaitos 3 pastebėjimas).	Sąnaudas apskaityti vadovaujantis Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos direktoriaus 2021 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. V-31 papildytu ir patvirtintu sąskaitų planu ir 11-ojo VSAFAS standarto nuostatomis.	Nuolat. Informuoti per 15 kalendorinių dienų pasibaigus biudžetiniams metams.

4.	Materialines pašalpas apskaityti pagal 24-ojo VSAFAS nuostatas (žr. ataskaitos 4 pastebėjimas).	Materialines pašalpas apskaityti vadovaujantis Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos direktoriaus 2021 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. V-31 papildytu ir patvirtintu sąskaitų planu ir 24-ojo VSAFAS standarto nuostatomis.	Nuolat. Informuoti per 15 kalendorinių dienų pasibaigus biudžetiniams metams.
5.	Laiku registruoti atidėjinius apskaitoje (žr. ataskaitos 5 pastebėjimas).	Atidėjinius apskaityti vadovaujantis Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos direktoriaus 2021 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. V-31 papildytu ir patvirtintu sąskaitų planu ir 18-ojo VSAFAS standarto nuostatomis.	Nuolat. Informuoti per 15 kalendorinių dienų pasibaigus biudžetiniams metams.
6.	Parengti ir įgyvendinti Įstaigos tinklo ir veiklos optimizavimo programą (žr. ataskaitos 11 pastebėjimas).	Parengti Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos tinklo ir veiklos optimizavimo programą 2022–2026 metams ir pateikti Pasvalio rajono savivaldybės tarybai tvirtinti. Įgyvendinti patvirtintą Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos tinklo ir veiklos optimizavimo programą 2022–2026 metams.	Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos tinklo ir veiklos optimizavimo programą 2022–2026 metams parengti ir pateikti Pasvalio rajono savivaldybės tarybai tvirtinti iki 2021 m. gruodžio 1 d. Patvirtintą programą įgyvendinti iki 2026 metų pabaigos. Informuoti per 15 dienų po programos patvirtinimo. informacija apie programos įgyvendinimą pateikiama kasmet, pasibaigus einamiesiems metams per 15 kalendorinių dienų.

Numatomus rekomendacijų įgyvendinimo veiksmus bei įgyvendinimo terminus pateikė audituojamoji įstaiga.

Atsakingas už informavimą apie rekomendacijos įgyvendinimą Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos direktorė Danguolė Abazoriuvienė, tel. +370 686 56088, el. p. danguole.abazoriuviene@psvb.lt

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji patarėja

Ilma Paliukėnaitė

PRIEDAI

Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos
2020 metų finansinio (teisėtumo) audito ataskaitos
priedas

AUDITO APIMTYS IR METODAI

Audito tikslai:

- įvertinti audituojamos įstaigos lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nuomonę.
- įvertinti audituojamos įstaigos 2020 metų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenų tikrumą bei teisingumą ir pareikšti nuomonę.

Audito apimtis ir metodai	
Audituotos finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos	Įstaigos 2020 metų finansinių ataskaitų rinkinys: Finansinės būklės ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 duomenis; Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; Pinigų srautų ataskaita pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis; Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas. Įstaigos biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos ataskaitos už 2020 metus: Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 1); Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2); Biudžeto išlaidų plano vykdymo pagal programas ir finansavimo šaltinius 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 3); Aiškinamasis raštas.
2020 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai	2020 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo 715.5 tūkst. Eur, pabaigoje – 1 811.4 tūkst. Eur.
2020 m. gautos pajamos ir	Įstaiga gavo 796.9 tūkst. Eur pagrindinės veiklos pajamų ir patyrė 796.8 tūkst. Eur pagrindinės veiklos sąnaudų.

patirtos sąnaudos					
Duomenys apie įstaigos mokėtinas ir gautinas sumas 2020 m.	Įstaigos gautinos sumos: 2020 metų pradžioje sudarė 0.04 tūkst. Eur ir 0.03 tūkst. Eur pabaigoje, išskyrus sukauptas gautinas sumas. Įstaigos mokėtinos sumos: 2020 metų pradžioje sudarė 1.7 tūkst. Eur, metų pabaigoje –0.9 tūkst. Eur, neįskaitant sukauptų mokėtinų sumų.				
Įstaigai skirta asignavimų 2020 metais (tūkst. Eur)	Asignavimai pagal šaltinius	Iš viso	Iš jų išlaidoms	Iš jų darbo užmokesčiui	Iš jų turtui
	Skirta iš viso (planas su patikslinimais), iš jų:	729,9	729,9	641,7	0
	Savivaldybės savarankiškosioms funkcijoms finansuoti	728,6	728,6	641,7	
	Teikiamoms paslaugoms finansuoti	1,3	1,3		
Įstaiga panaudojo asignavimų 2020 metais (tūkst. Eur).	Panaudoti asignavimai pagal šaltinius	Iš viso	Iš jų išlaidoms	Iš jų darbo užmokesčiui	Iš jų turtui
	iš viso:	729.68	729.68	641.7	
	Savivaldybės savarankiškosioms funkcijoms finansuoti	728.4	728.4	641.7	
	Teikiamoms paslaugoms finansuoti	1.28	1.28		
Veikusios pavaldžios, kontroliuojamos ir (ar) konsoliduojamos įstaigos	Nėra				
Audito apimties apribojimai	Audito apimties apribojimų nebuvo.				
Pabrėžtini dalykai	Auditas atliekamas karantino dėl COVID-19 pandemijos metu (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. spalio 21 d. nutarimas Nr. 1159 „Dėl karantino kai kurių savivaldybių teritorijose paskelbimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimas Nr.1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“), dėl to buvo apribotas, audito procedūrų, atliekamų tiesioginio kontakto metu, atlikimas.				
Auditas atliktas:	<ul style="list-style-type: none"> • pagal Valstybinio audito reikalavimus³⁰, Tarptautinius audito standartus³¹. • siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad Įstaigos 2020 m. finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniuose nėra 				

³⁰ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (2012-06-28 įsakymo Nr. V-171 redakcija su vėlesniais pakeitimais);

³¹ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <http://www.lar.lt/new/page.php?514>);

	<p>reikšmingų iškraipymų, kad finansinių ataskaitų rinkinyje pateikti duomenys teisingai parodo finansinius rezultatus, visais atžvilgiais išsamiai ir teisingai atspindi turta, finansavimo sumas, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, grynąjį turta, pinigų srautus ir nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybės biudžeto asignavimai panaudoti laikantis teisės aktų, įstaigai patikėjimo teise perduoti Savivaldybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių, netikrinome visų grupės subjektų (100 proc.) ataskaitų rinkinių duomenų.</p> <p>Audito metu atlikta išsami rizikos analizė, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas, audito procedūros atliktos svarbiausiose audito srityse, atrinkus audito pavyzdžius, kurie geriausiai reprezentavo visumą.</p> <p>Siekdami gauti pakankamą užtikrinimą, kad įstaigos FAR ir BVAR nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybės biudžeto lėšos ir turtas valdomi ir naudojami teisėtai, atlikome audito procedūras reikšmingose ir rizikingose srityse.</p> <p>Nustatyti dalykai skirstomi į turinčius reikšmingą įtaką subjekto ataskaitų rinkinio teisingumui ir jos neturinčius. Reikšmingu dalyku įstaigos FAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, turinti įtakos finansinių ataskaitų straipsniams, viršijanti 9.7 tūkst. Eur (apskaičiuota atsižvelgiant į pasirinktą reikšmingumą), taip pat kokybiškai reikšmingu yra laikoma svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas. Reikšmingu dalyku įstaigos BVAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, viršijanti 5.5 tūkst. Eur. Kokybinį reikšmingumą naudojome nustatytų dalykų vertinimui tais atvejais, kai iškraipymų suma (nors yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) gali daryti įtaką vartotojų priimamiems sprendimams.</p>
<p><i>Vertintos sritys ir jose atliktos procedūros dėl 2020 metų ataskaitų rinkinių duomenų</i></p>	
<p>Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšmingo iškraipymo rizika.</p>	<p>Turto srityje nustatėme riziką:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užregistruotas ne visas / neteisingai užregistruotas turtas, dėl turto priskyrimo tinkamai grupei, amortizacijos ir nusidėvėjimo skaičiavimo, registravimo laiku apskaitoje, vertės tikslinimo, duomenų apie turta patikimumo, vidaus kontrolės priemonių nesilaikymo inventorizuojant turta. <p>Įsipareigojimų srityje nustatėme riziką dėl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įsipareigojimų vertinimo, užregistravimo apskaitoje ir atskleidimo finansinėse ataskaitose bei vidaus kontrolės priemonių nesilaikymo inventorizuojant įsipareigojimus, duomenų apie įsipareigojimus patikimumo. <p>Pajamų srityje nustatėme riziką dėl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pajamų priskyrimo teisingam laikotarpiui, duomenų apie pajamas patikimumo. <p>Sąnaudų srityje nustatėme riziką dėl</p> <ul style="list-style-type: none"> • dėl atostogų rezervo apskaitos; sąnaudų priskyrimo teisingam laikotarpiui ir teisingam sąnaudų straipsniui.

	<p>Ataskaitų sudarymo srityje nustatėme rizikas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kad bus atskleista ne visa ir netiksli pagal VSAFAS privaloma informacija FAR; • kad bus atskleista ne visa ir netiksli pagal teisės aktų reikalavimus privaloma informacija BVAR. <p>Be sričių, kuriose nustatyta reikšmingo iškraipymo rizika, svarbiausiomis audito sritimis buvo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • turtas; • trumpalaikiai įsipareigojimai; • darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos; • kitos (ne darbo užmokesčio) sąnaudos.
Sritis, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas)	Atliekant įstaigos finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų auditą, vidaus kontrolės testavimas nebuvo vykdomas.
Turto sritis	Įvertinome turto inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome turto įsigijimo, amortizacijos, nusidėvėjimo, nuvertėjimo, nurašymo, perdavimo ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).
Įsipareigojimų sritis	Įvertinome turto inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome įsipareigojimų ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).
Sąnaudų sritis	Atrankos būdu įvertinome: sąnaudų, su jomis susijusių mokėtinų sumų ir piniginių lėšų pripažinimą ir registravimą (ar tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo patirtos, pagrįstumą, tikrumą, užregistravimą teisinga verte ir tinkamomis sąskaitų korespondencijomis); su sąnaudomis susijusių įsipareigojimų ir piniginių lėšų registravimą laiku, teisinga verte, atitinkančia pagrindžiančiuose dokumentuose nurodytas sumas; atvaizdavimą tinkamuose ataskaitų straipsniuose.
Asignavimų panaudojimo sritis	Biudžeto išlaidos (darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, transporto, einamojo remonto, komunalinių paslaugų, ūkinio inventoriaus, prekių ir kitų paslaugų, darbdavio socialinių išmokų, ilgalaikio materialiojo turto kūrimo ir įsigijimo). Vertinome, ar biudžeto išlaidos priskirtos tinkamiems straipsniams.
Bendras ataskaitų rinkinio vertinimas	Patikrinome taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir apskaitinių vertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumą, apskaitos registru duomenų atitikimą ataskaitų duomenims. Patikrinome bendrą ataskaitų rinkinio pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimą, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus, o biudžeto vykdymo ataskaitose – biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių reikalavimus.

Vertintos sritys ir jose atliktos procedūros dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2020 metais teisėtumo	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšminga neatitikties rizika	<ul style="list-style-type: none"> • Darbo užmokesčio sritis; • Pirkimų sritis susikusi su maitinimo organizavimu; • Tėvų įmokų už vaikų ugdymą įmokų skaičiavimo, lengvatų taikymo ir apmokėjimo sritis; • Vidaus darbo organizavimo, veiklos dokumentavimo ir dokumentų valdymo, informacijos viešinimo sritys;
Darbo užmokesčio srityje	<p>Atlikome:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įstaigoje patvirtintos darbo apmokėjimo sistemos atitikties teisės aktų reikalavimams ir išsamumo vertinimą; • Darbuotojų pareigybių priskyrimo tinkamiems pareigybės lygiams ir profesijos kodams, pareigybių aprašymų tinkamumo vertinimą; • Pareiginės algos nustatymo atitiktį teisės aktų nuostatoms; • Kasmetinių atostogų suteikimo ir atostoginių apskaičiavimo atitikties teisės aktams vertinimą; • Darbuotojų darbo laiko apskaitos tinkamumą.
Pirkimų srityje	<p>Pirkimų srities reglamentavimo išsamumą;</p> <p>Pirkimų viešumą ir skaidrumą;</p> <p>Turto ir paslaugų įsigijimo procedūrų atitiktį teisės aktams;</p> <p>Pirkimų sutarčių terminų atitiktį teisės aktų nuostatoms.</p>
Vidaus darbo organizavimo, veiklos dokumentavimo, dokumentų valdymo srityse	<p>Analizavome, ar įstaigoje parengtos ir patvirtintos tvarkos ir taisyklės, reglamentuojančios įstaigos veiklą;</p> <p>Ar įstaigos darbuotojai supažindinti su įstaigoje galiojančiomis tvarkomis ir taisyklėmis;</p> <p>Ar užtikrinama asmens duomenų apsauga įstaigoje;</p> <p>Vertinome, ar įstaiga įsisavinusi vieningą Savivaldybės dokumentų valdymo sistemą;</p> <p>Ar įstaigos interneto svetainė atitinka reikalavimus, ar joje paskelbta aktuali informacija, susijusi su įstaigos veikla.</p>
Viešų ir privačių interesų derinimo sritis	<p>VTER interneto svetainėje patikrinome, ar visi įstaigos darbuotojai, turintys pateikti privačių interesų deklaracijas, jas yra pateikę;</p> <p>Susipažinome su pateiktų deklaracijų turiniu, siekiant išsiaiškinti galimus interesų konfliktus.</p>
Teisės aktai, kuriems vertinta atitiktis	<p>Įstatymai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vietos savivaldos įstatymas; 2. Biudžeto sandaros įstatymas; 3. Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas;

	<p>4. Buhalterinės apskaitos įstatymas; 5. Viešųjų pirkimų įstatymas; 6. Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas. 7. Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas ir jį įgyvendinantys teisės aktai; 8. Darbo kodeksas ir jį įgyvendinantys teisės aktai; 9. Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas ir jį įgyvendinantys teisės aktai; 13. Biudžetinių įstaigų įstatymas; 14. Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas; 15. Europos Bendrasis Duomenų Apsaugos Reglamentas.</p> <p>Vyriausybės nutarimai:</p> <p>16. 2001 m. gegužės 14 d. Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais); 17. 1999 m. birželio 3 d. Nr. 719 „Dėl Inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“;</p> <p>Įsakymai:</p> <p>18. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymas Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais); 19. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1K-389 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais). 20. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais). 21. Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (toliau – VSAFAS).</p> <p>Savivaldybės tarybos sprendimai:</p> <p>22. Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2019 m. birželio 26 d. sprendimas Nr. T1-140 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“. 23. Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. kovo 31 d. sprendimas Nr. T1-77 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su aktualiais pakeitimais).</p>
--	---